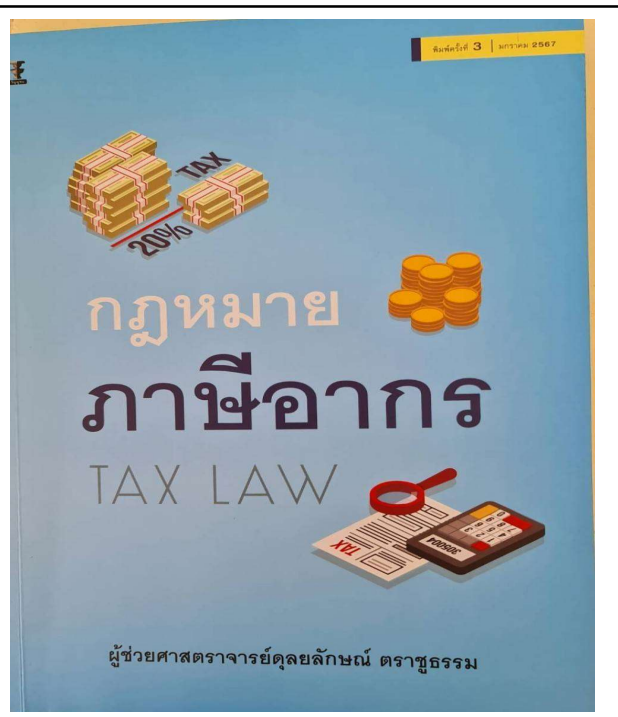
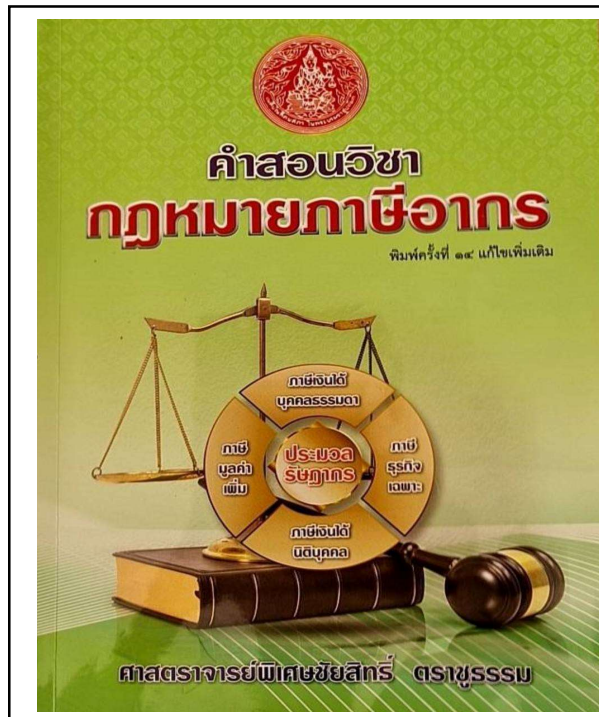

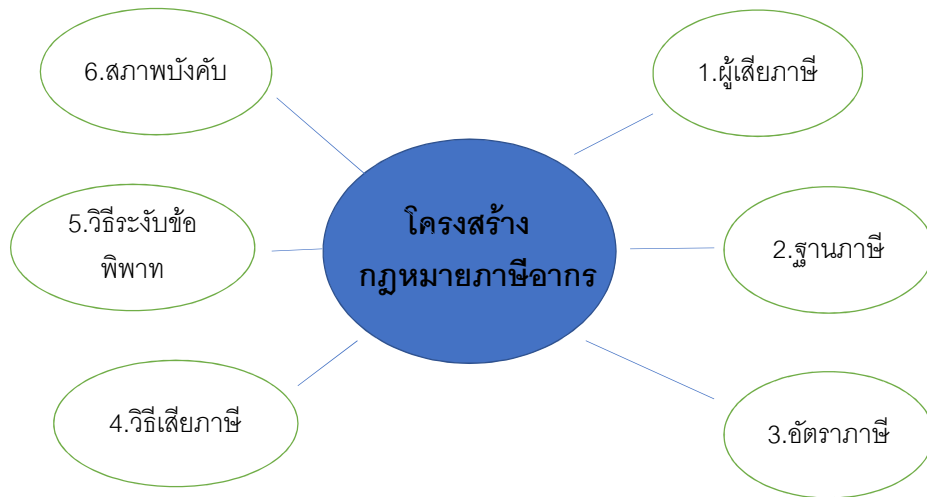
โครงสร้างกฎหมายภาษีอากร

ศาสตราจารย์พิเศษชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม
อดีตประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
ประธานศาลอุทธรณ์, ผู้พิพากษาศาลฎีกา
ปัจจุบันเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

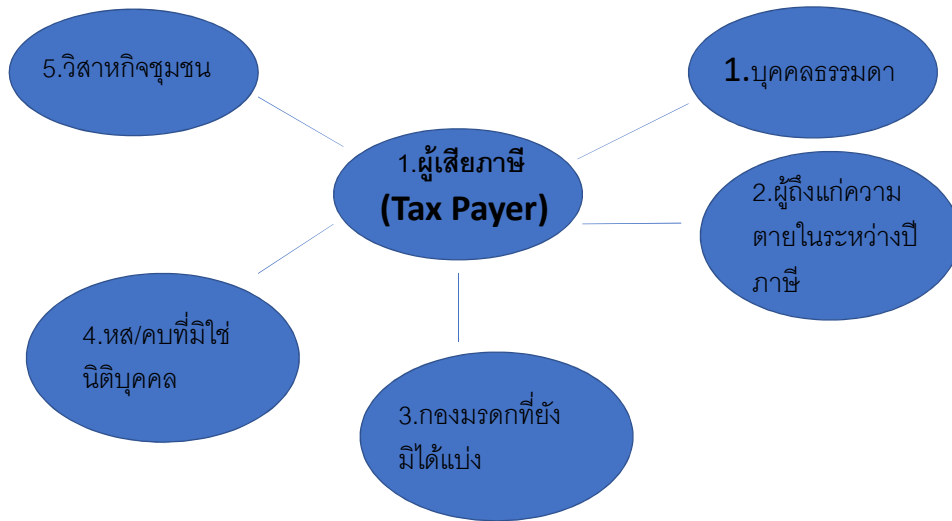
3

4

โครงสร้างกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

5

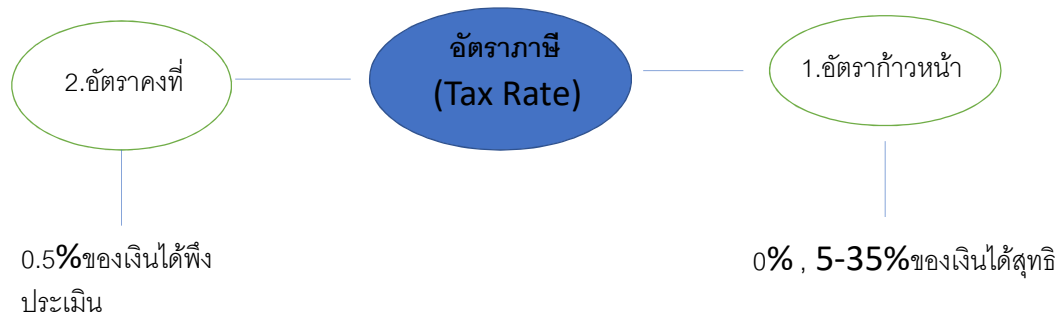
2) ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

= เงินได้พึงประเมิน - ค่าใช้จ่าย - ค่าลดหย่อน

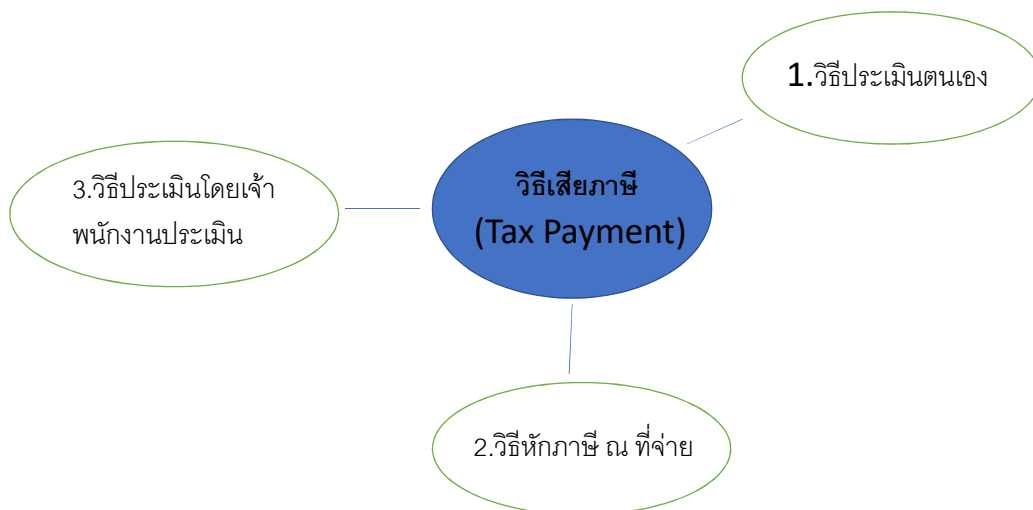
6

3) อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

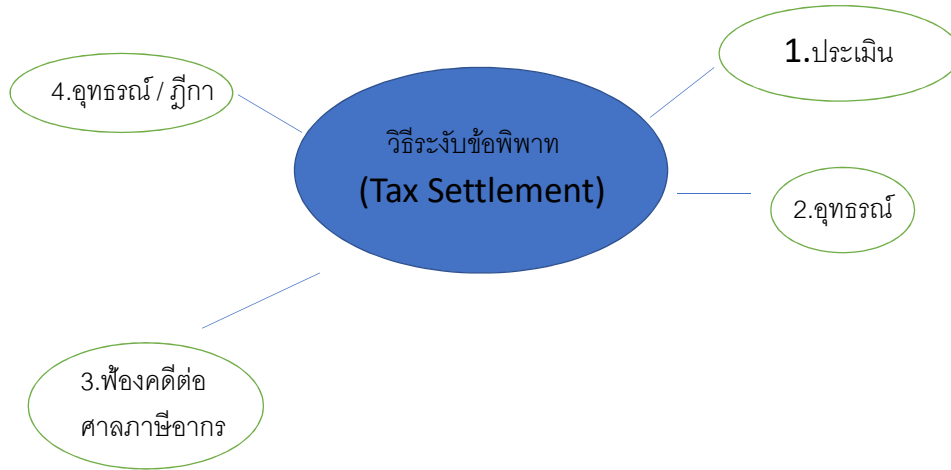
7

4) วิธีเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

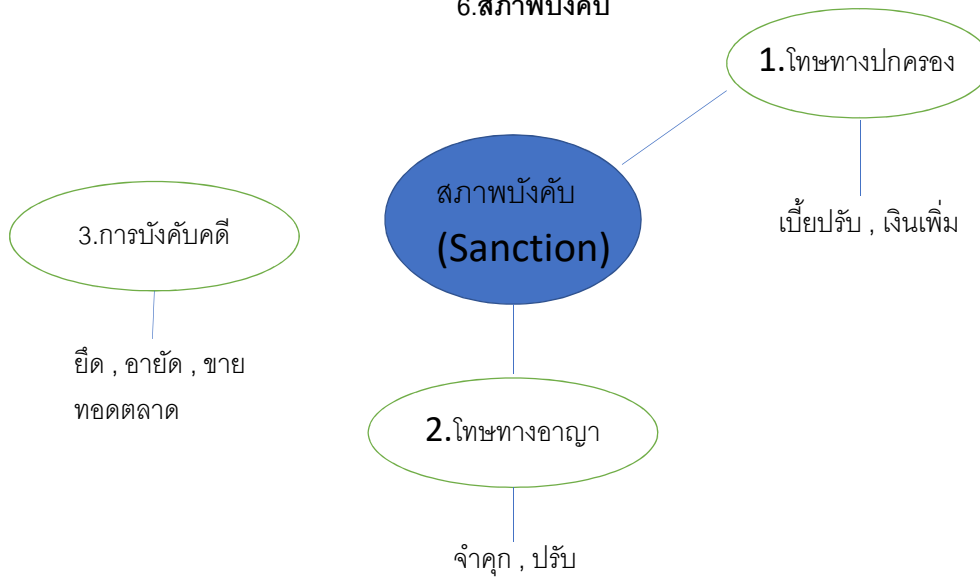
8

5.วิธีระงับข้อพิพาท

9

6.สภาพบังคับ

10

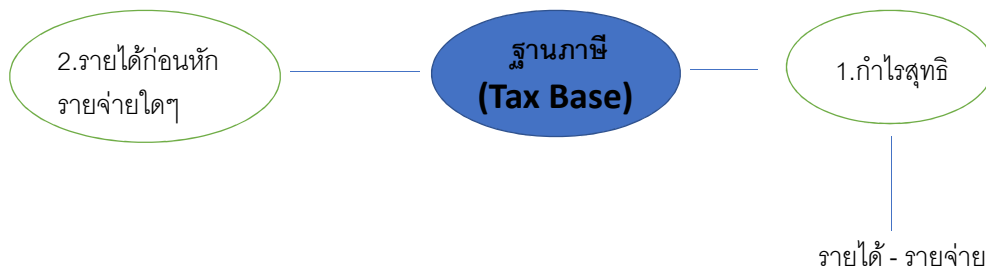
2. โครงสร้างกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

1) ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

11

2. ฐานภาษีเงินได้นิติบุคคล

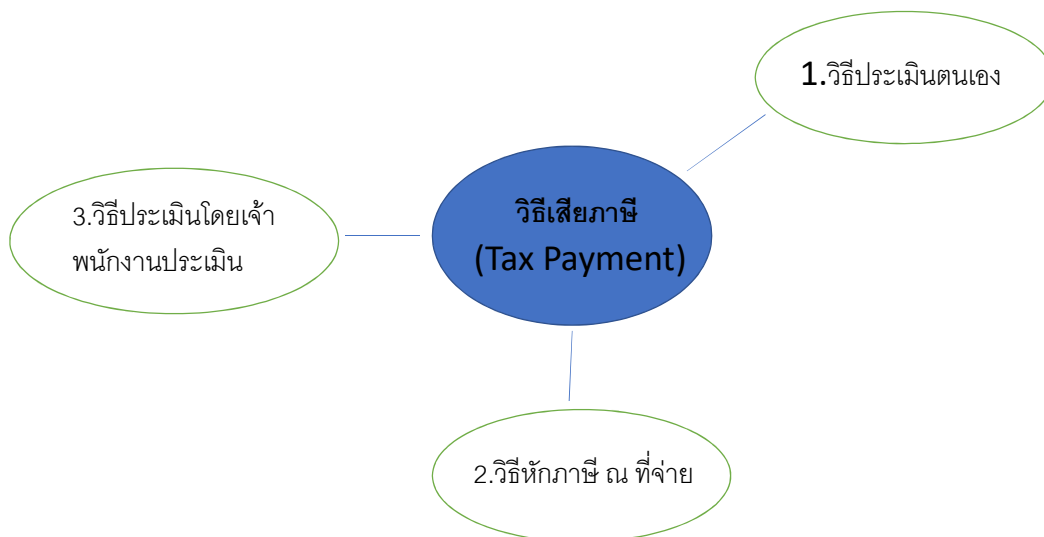
12

3. อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

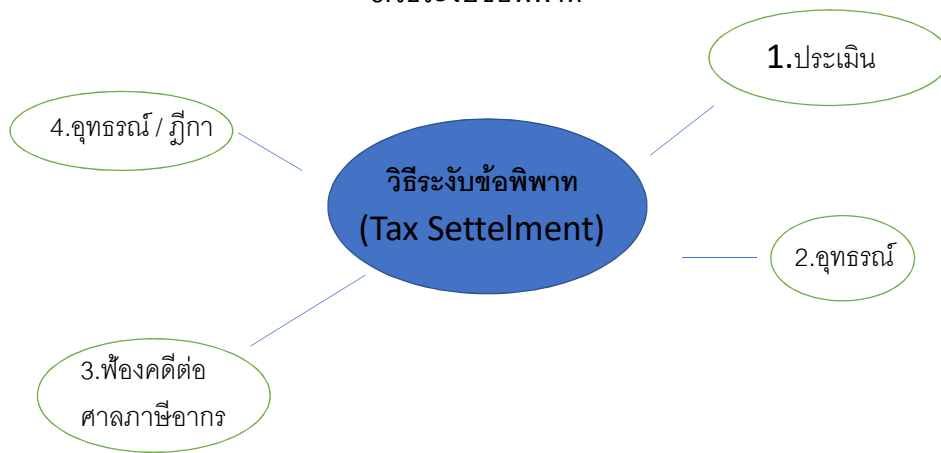
13

4. วิธีเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

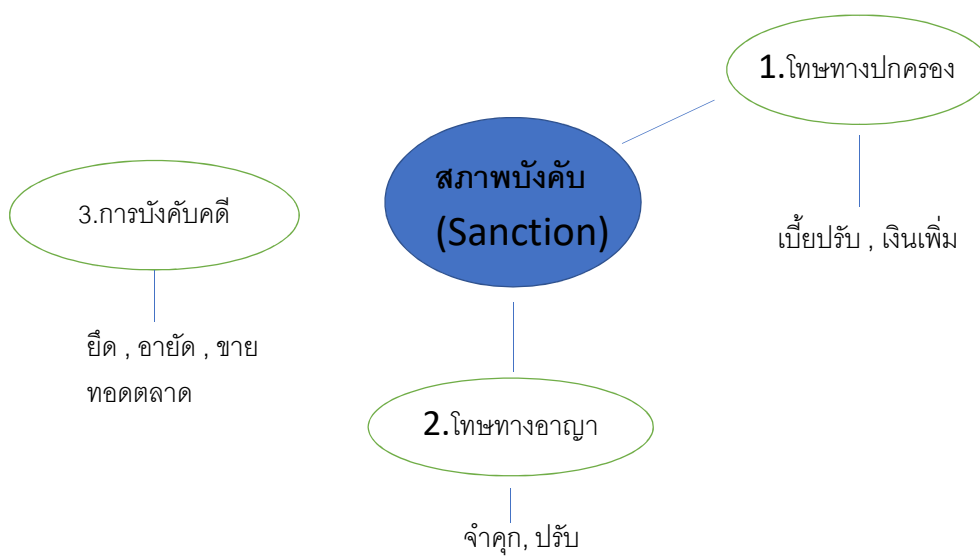
14

5.วิธีระงับข้อพิพาท

15

6.สภาพบังคับ

16

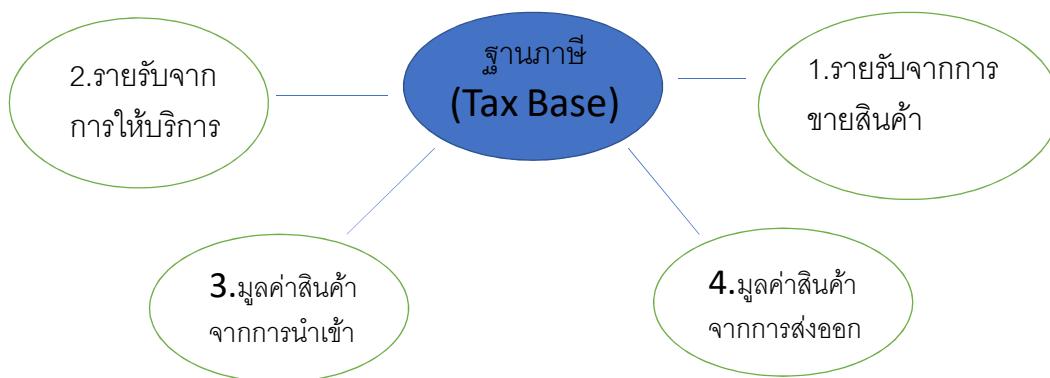
3.โครงสร้างกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

17

2.ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม

18

3. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

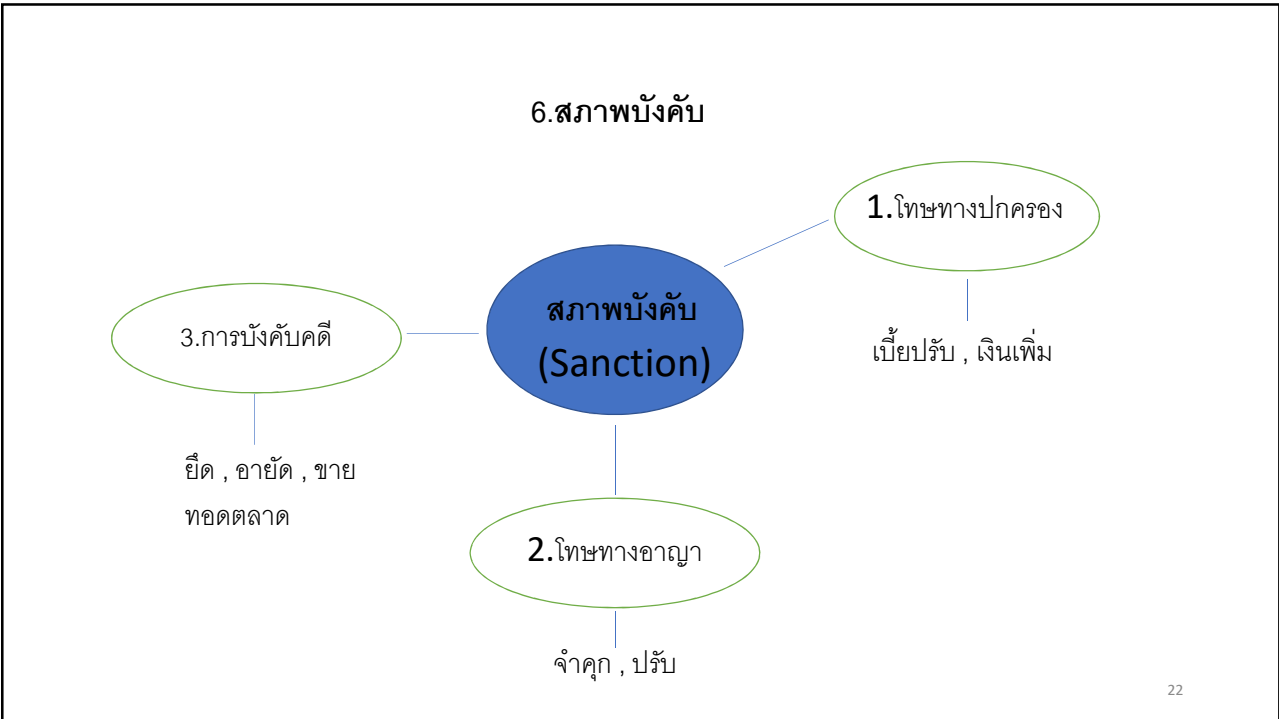
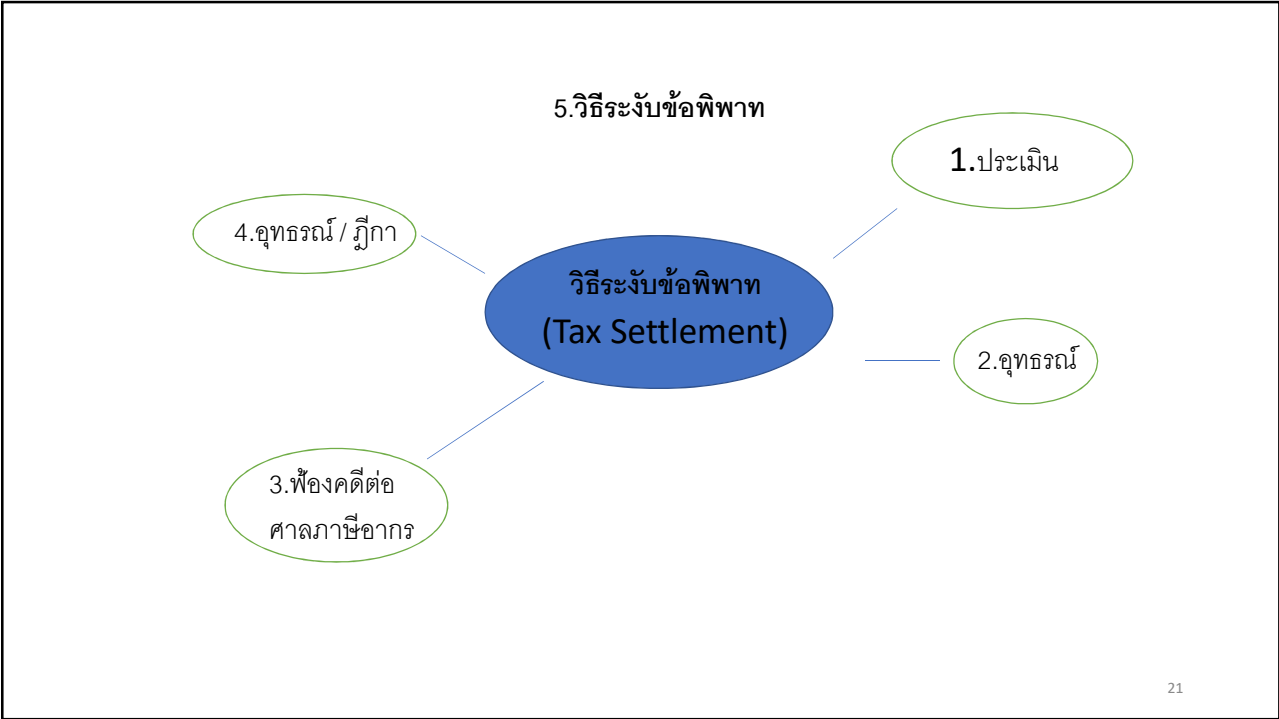

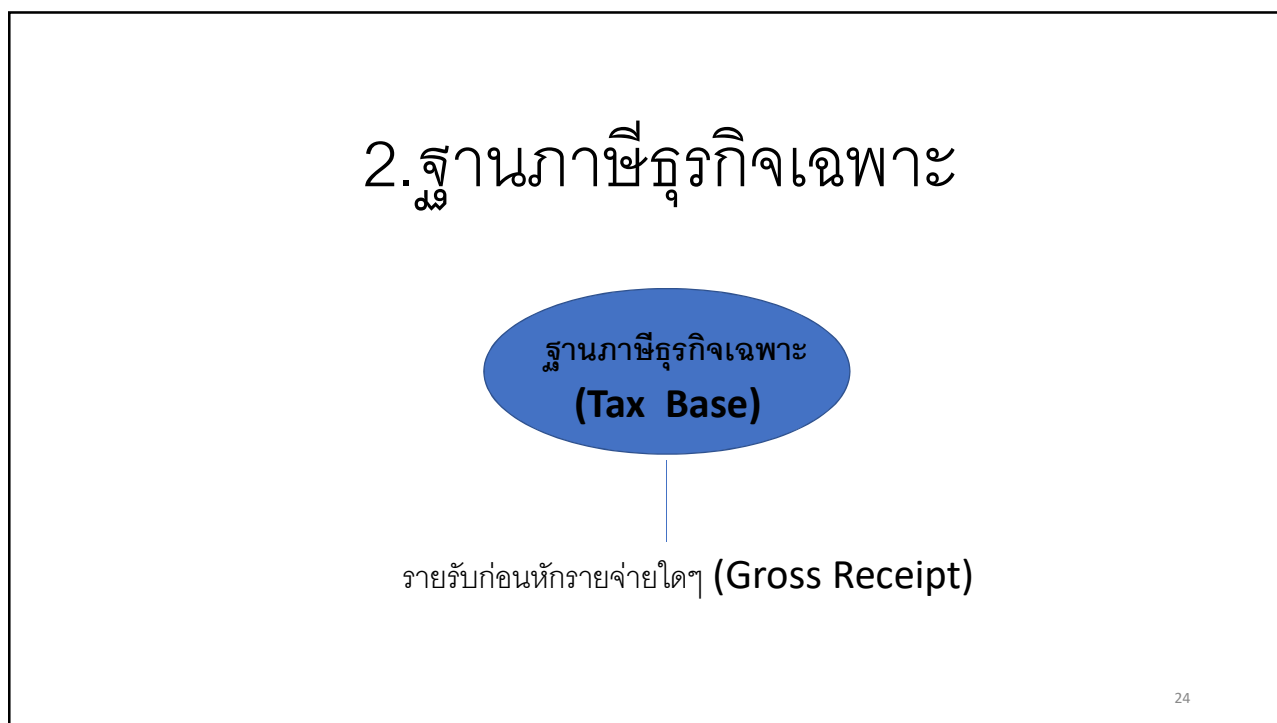
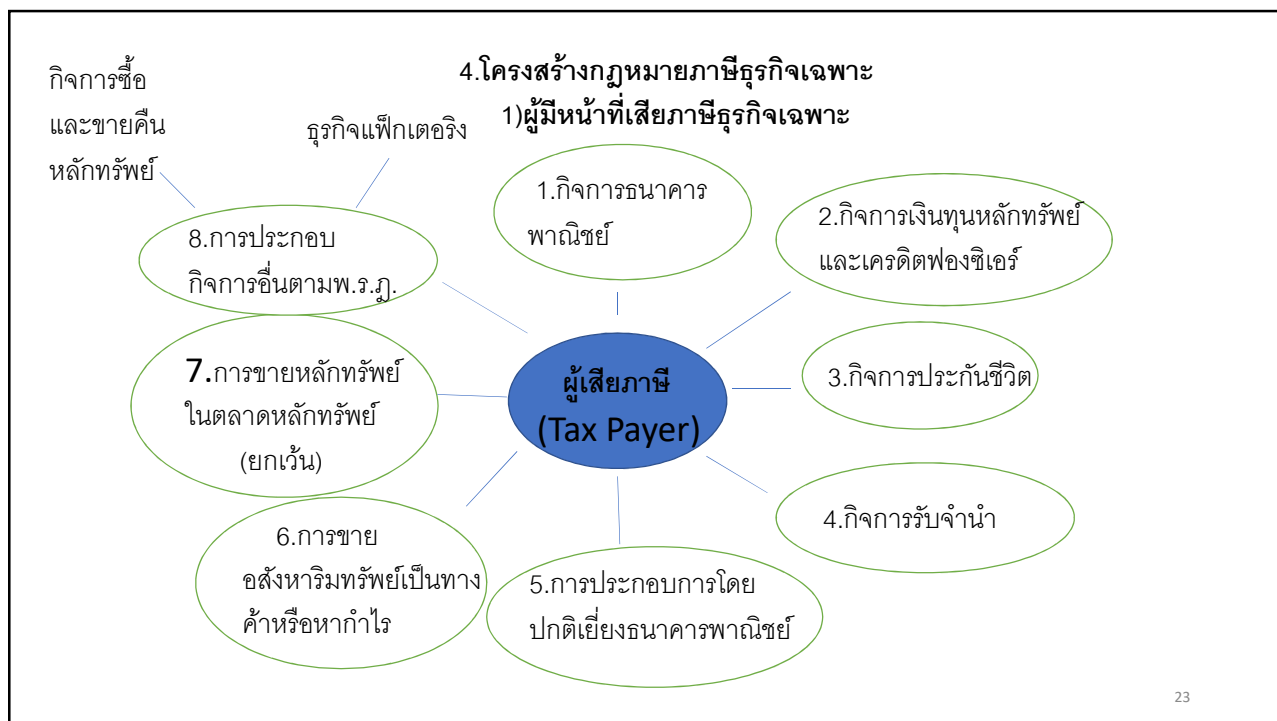
19

4. วิธีเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

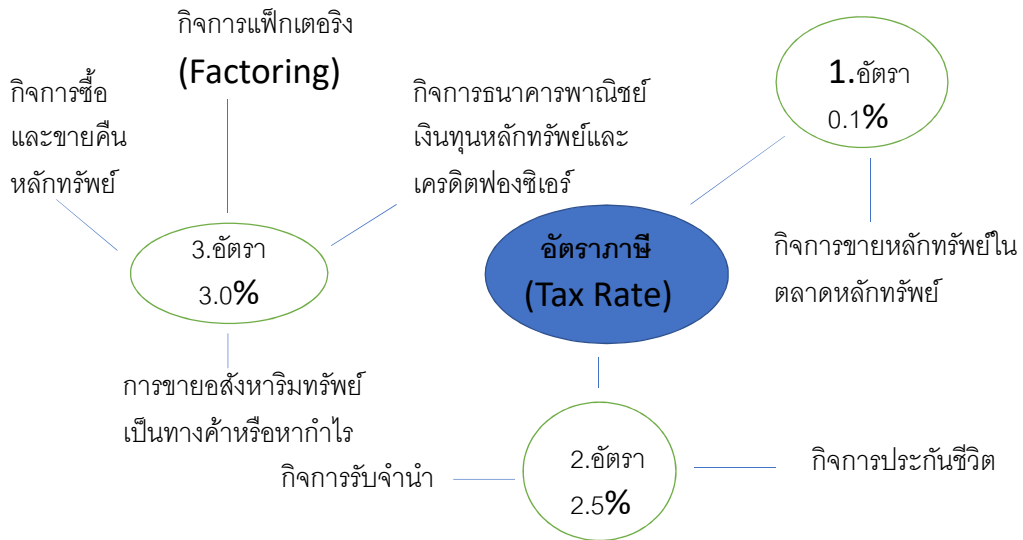

20

3. อัตราภาษีธุรกิจเฉพาะ

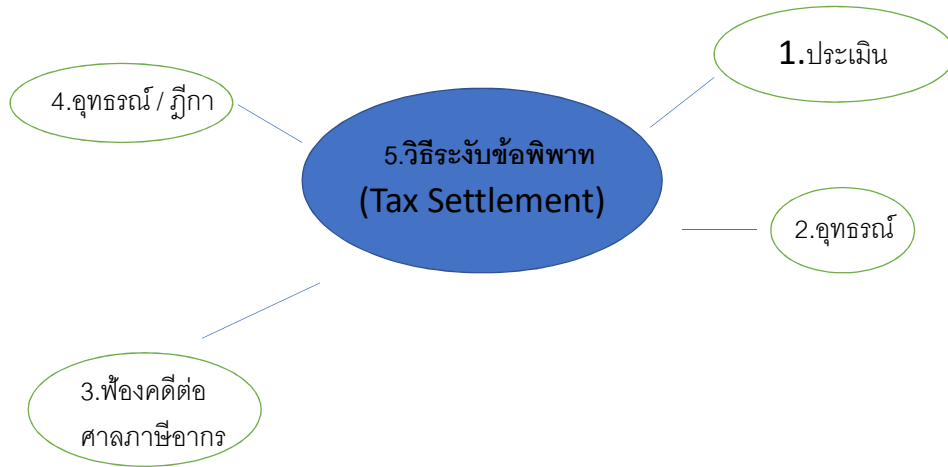
25

4. วิธีเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

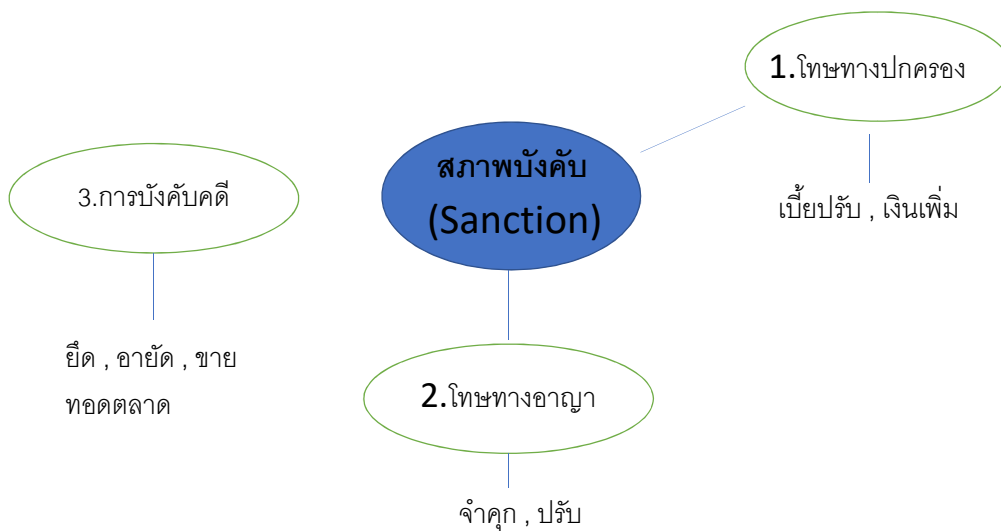
26

5.วิธีระงับข้อพิพาท

27

6.สภาพบังคับ

28

ลักษณะพิเศษของประมวลรัษฎากร

1. เป็นกฎหมายมหาชน
2. เป็นกฎหมายที่มีกฎหมายลำดับรองมากที่สุด
3. เป็นกฎหมายที่มีข้อยกเว้นมากที่สุด
4. เป็นกฎหมายที่ต้องใช้กฎหมายระหว่างประเทศประกอบ
5. เป็นกฎหมายที่ต้องใช้และตีความเฉพาะ
6. เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจอธิบดีมาก
7. เป็นกฎหมายที่ต้องใช้หลักบัญญัติประกอบ
8. เป็นกฎหมายที่มีคำนิยามเฉพาะ
9. เป็นกฎหมายที่มีการระงับข้อพิพาทเฉพาะ
10. เป็นกฎหมายที่มีการบังคับคดีโดยไม่ต้องฟ้องศาล

71

ข้อสอบเนติบัณฑิต สมัยที่ 76

บริษัทหมอนทอง จำกัด ประกอบธุรกิจโรงรับซื้อชายทุเรียน ในปี 2565 บริษัทหมอนทอง จำกัด ให้นาย ก้านยาวเป็นผู้ติดต่อขายทุเรียนให้แก่บริษัทหลงลับแล จำกัด จำนวน 50,000 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 200 บาท เป็นเงิน 10,000,000 บาท โดยบริษัทหมอนทอง จำกัด ให้ค่าตอบแทนในการติดต่อแก่นายก้านยาว ร้อยละ 5 เป็นเงิน 500,000 บาท และบริษัทหมอนทอง จำกัด ได้ส่งมอบทุเรียนให้แก่บริษัทหลงลับแล จำกัด ครบถ้วนแล้ว ในปีเดียวกัน นายก้านยาวได้นำเงิน 500,000 บาท ไปซื้อที่ดินมีโฉนด จำนวน 10 ไร่ เพื่อทำสวนทุเรียน แต่ขาดเงินลงทุน ต่อมาในปี 2566 นายก้านยาวจึงขายที่ดินไปในราคา 600,000 บาท

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) นายก้านยาวต้องนำเงินที่ได้รับ จำนวน 500,000 บาท มาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และนำรายรับจากการขายที่ดิน จำนวน 600,000 บาท มาเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่ อย่างไร

(ข) บริษัทหมอนทอง จำกัด ต้องนำรายได้จากการขายทุเรียน จำนวน 10,000,000 บาท มาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ อย่างไร

30

ร่งคำตอบ

(ก) เงินค่าตอบแทน จำนวน 500,000 บาท ที่นายกำนยาวได้รับจากบริษัทหมอนทอง จำกัด เป็นเงินที่ได้รับเนื่องจากการที่นายกำนยาวเป็นผู้ติดต่อขายทุเรียน เป็นเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 39 ดังนั้น นายกำนยาวจึงต้องนำเงินจำนวนดังกล่าว มาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไรอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามตามประมวลรัษฎากร มาตรา 91/2 (6) และตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์เป็นทางการค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 342) พ.ศ. 2541 มาตรา 4 (6) กำหนดให้การขายอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เข้าลักษณะตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5) ที่ได้กระทำภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้อสังหาริมทรัพย์และไม่เข้าข้อยกเว้นนั้น ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เมื่อ นายกำนยาวซื้อที่ดินมีโฉนดมาในปี 2565 และขายไปในปี 2566 จึงเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้อสังหาริมทรัพย์ ดังนั้น นายกำนยาวจึงต้องนำรายรับจากการขายที่ดิน จำนวน 600,000 บาท มาเสียธุรกิจเฉพาะ

31

(ข) บริษัทหมอนทอง จำกัด ประกอบธุรกิจโรงรับซื้อทุเรียน มีรายได้จากการขายทุเรียน จำนวน 10,000,000 บาท อันเป็นรายได้จากการประกอบกิจการประมวลรัษฎากร มาตรา 65 วรรคหนึ่ง และมาตรา 66 วรรคหนึ่ง ดังนั้น บริษัทหมอนทอง จำกัด จึงต้องนำรายได้จากการขายทุเรียน จำนวนดังกล่าว มาเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

บริษัทหมอนทอง จำกัด ประกอบธุรกิจโรงรับซื้อทุเรียนอันเป็นการขายสินค้าในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ จึงเป็นผู้ประกอบการตามประมวลรัษฎากร มาตรา 77/1 (5) เมื่อบริษัทหมอนทอง จำกัด เป็นผู้ประกอบการจึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82 (1) แต่เงินที่ได้จากการขายทุเรียน จำนวน 10,000,000 บาท เป็นรายรับที่ได้จากการขายพืชผลทางการเกษตร ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81 (1) (ก) ดังนั้น บริษัทหมอนทอง จำกัด จึงไม่ต้องนำรายรับจากการขายทุเรียนจำนวนดังกล่าวมาเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

32

ข้อสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิตสมัยที่ 69 ปีการศึกษา 2559

คำถาม

นายสมชายเป็นพนักงานของบริษัทเนรมิต จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม นายสมชายได้รับค่าจ้างเดือนละ 50,000 บาท เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2559 บริษัทเนรมิต จำกัด ส่งนายสมชายไปซ่อมเครื่องจักรของบริษัทเทค จำกัด ที่ประเทศบราซิล ซึ่งไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย ตกลงค่าซ่อม 1,000,000 บาท และในระหว่างการซ่อม ให้บริษัทเทค จำกัด เป็นผู้จ่ายเงินเดือนให้แก่ นายสมชาย โดยหักออกจากราคาค่าซ่อม นายสมชายใช้เวลาซ่อมเครื่องจักรเป็นเวลา 3 เดือน จึงแล้วเสร็จและเดินทางกลับประเทศไทย รวมเป็นเงินที่บริษัทเทค จำกัด จ่ายให้นายสมชาย 150,000 บาท และบริษัทเทค จำกัด ส่งเงินค่าซ่อมที่เหลือ 850,000 บาท มาชำระให้แก่บริษัทเนรมิต จำกัด

ให้วินิจฉัย (ก) นายสมชายต้องนำเงินเดือนที่ได้รับจากบริษัทเทค จำกัด จำนวน 150,000 บาท มาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่ อย่างไร

(ข) บริษัทเนรมิต จำกัด ต้องนำเงินค่าซ่อมจำนวน 1,000,000 บาท มาเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ อย่างไร

6

ธงคำตอบ

(ก) ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 41 วรรคหนึ่ง การมีเงินได้เนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทยต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศ นายสมชายเป็นพนักงานของบริษัทเนรมิต จำกัด เมื่อบริษัทเนรมิต จำกัด ส่งนายสมชายไปซ่อมเครื่องจักรที่ประเทศบราซิล จึงเป็นการทำงานเนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย แม้จะมีการตกลงให้บริษัทเทค จำกัด เป็นผู้จ่ายค่าจ้าง โดยให้หักจากเงินค่าซ่อมและเป็นการจ่ายนอกประเทศก็ตามต้องถือว่าบริษัทเนรมิต จำกัด เป็นผู้จ่ายค่าจ้าง ดังนั้นนายสมชายจึงต้องนำเงินเดือนที่ได้รับจากบริษัทเทค จำกัด จำนวน 150,000 บาท มาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6054/2549)

(ข) ประมวลรัษฎากร มาตรา 77/1 (10) บัญญัติคำว่า บริการ ให้หมายความว่า การกระทำใด ๆ อันอาจหาประโยชน์อันมีมูลค่าซึ่งมิใช่เป็นการขายสินค้า ดังนั้น การซ่อมเครื่องจักรจึงเป็นการให้บริการ และมาตรา 77/2 (1) บัญญัติว่า การให้บริการในราชอาณาจักร โดยผู้ประกอบการอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เมื่อเป็นการซ่อมเครื่องจักรของบริษัทเทค จำกัด ในประเทศบราซิล อันเป็นการบริการนอกราชอาณาจักร ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นบริษัทเนรมิต จำกัด จึงไม่ต้องนำเงินค่าซ่อมจำนวน 1,000,000 บาท มาเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

7

ข้อสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2541

คำถาม

ปี 2538 นายสมชายทำพินัยกรรมยกที่ดินซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้นายสมพงษ์และภรรยาให้นายสมศักดิ์ ทายาททั้งสองคนต่างรับราชการ สังกัดกระทรวงยุติธรรม ไม่มีอาชีพในการขายที่ดินและรถยนต์แต่อย่างใด ต่อมา ปี 2539 นายสมชายถึงแก่ความตาย ที่ดินและรถยนต์ตกเป็นกรรมสิทธิ์ ของ ทายาททั้งสองคนตามพินัยกรรม ขณะนั้นที่ดินมีราคา 1,000,000 บาท ส่วน รถยนต์มีราคา 500,000 บาท ต่อมาปี 2540 นายสมพงษ์ขายที่ดินไป ในราคา 800,000 บาท และนายสมศักดิ์ขายรถยนต์ไปในราคา 400,000 บาท

ให้วินิจฉัยว่า นายสมพงษ์และนายสมศักดิ์ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาในเวลาที่มีการรับมรดกและขายทรัพย์สินมรดกดังกล่าวหรือไม่ และการ ขายที่ดินและรถยนต์ดังกล่าวต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะและภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือไม่?

2

ธงคำตอบ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในเวลาที่มีการรับมรดก นายสมพงษ์และนายสมศักดิ์ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา เพราะแม้ที่ดินและรถยนต์จะถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 39 ของบุคคลทั้งสอง แต่เนื่องจากได้มาจากการรับมรดกจึงได้รับการยกเว้น ไม่ ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (10)

ส่วนในเวลาที่มีการขายทรัพย์สินมรดก นายสมพงษ์ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา เพราะมีเงินได้จากการขายที่ดินซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร จึงไม่ได้รับ ยกเว้นภาษี ส่วนนายสมศักดิ์ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพราะแม้จะมีเงินได้ จากการขายรถยนต์ แต่เนื่องจากการขายสิ่งหามทรัพย์อันเป็นมรดกซึ่งมิใช่ เรือ กำนัน เรือที่มีระวางตั้งแต่ 6 ตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือรถยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ 5 ตัน ขึ้นไปหรือแพจึงได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียภาษีตามมาตรา 42 (9)

ต่อ

3

ภาษีธุรกิจเฉพาะ

การขายที่ดินของนายสมพงษ์ไม่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เพราะเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ได้มาโดยทางมรดก จึงไม่ถือเป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็น ทางค้าหรือหากำไรอันอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (6) ประกอบด้วยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการขายอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการค้าหรือหากำไร (ฉบับที่ 244) พ.ศ. 2534 มาตรา 3 (6) (ข) แต่อย่างใด (ปัจจุบันฉบับที่ 342 พ.ศ. 2541 มาตรา 4 (6) (ข))

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

การขายรถยนต์ของนายสมศักดิ์ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เพราะนายสมศักดิ์ มิได้ขายรถยนต์ในทางธุรกิจหรือวิชาชีพจึงไม่ถือเป็นผู้ประกอบการที่จะอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/1 (5) และมาตรา 77/2 (1) แต่อย่างใด

4

สวัสดี

38